QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

S.T.O. PRIM IMHALLEF SILVIO CAMILLERI
ONOR. IMHALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' nhar il-Gimgha 30 ta' Settembru 2016

Numru 34

Rikors Numru 580/11 JZM

Wintrade Limited (C 5210)

v.

Aparthotels Limited (C 4224), Cnus limited (C2868),
Riza Leisure Complex Limited (C 7330) u,
ghal kull interess li jista' jkollhom,
Noel Rizzo, Stephen Rizzo,
Anthony Sammut Alessi u Philip Rizzo

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tas-socjetà attrici prezentat fit-22 ta' Frar 2016 li permezz tieghu talbet li din il-Qorti tirrevoka d-digriet tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili

f'din il-kawza moghti fis-27 ta' Marzu 2015 li permezz tieghu cahdet it-talba taghha biex tesebixxi recordings li skont hi, jikkontradixxu dak li xehed il-konvenut Philip Rizzo fl-istess kawza. Fir-rikors taghha hija iccitat l-artikoli 580, 585 u 586 tal-Kap. 12 biex tissostanzja t-talba taghha.

Il-konvenuti qed jopponu ghal din it-talba. Bazikament l-argument taghhom huwa wkoll li, skont l-istess artikoli msemmija, din it-talba ma ghandhiex tintlaqa'. L-artikoli in kwistjoni jghidu hekk:

> "*580. (1) Fil-kontro-eżami, ix-xhud jista' jiġi mistoqsi biss dwar il-fatti li fuqhom ikun xehed fl-eżami, jew fuq ħwejjeġ li jistgħu jwaqqgħu l-kredibbiltà tax-xiehda tiegħu.*
>
> "*(2) Meta l-parti li tagħmel il-kontro-eżami tkun trid tipprova bl-istess xhud xi ċirkostanza li ma jkollhiex x'taqsam mal-fatti li fuqhom tkun ingħatat ix-xiehda fl-eżami, tista', kemm-il darba l-qorti, għal raġuni tajba, ma tordnax xort'oħra, iġġib dan ix-xhud fiż-żmien li jmiss u teżaminah bħala xhud tagħha; u f'dak il-każ, il-qorti tista', fuq talba bil-fomm ta' din il-parti, tordna lix-xhud li ma jitbigħedx mill-qorti, biex jista' jiġi msejjaħ mill-ġdid u mistoqsi; u dik l-ordni tiswa daqs il-mandat ta' taħrika msemmi fl-artikolu 568(1).*
>
> "*585. Il-parti tista' tattakka xhud imsejjaħ kontra tagħha, sew bi provi kuntrarji, kemm ukoll bi provi li x-xhud għandu ġeneralment fama li ma jgħidx is-sewwa. Id-dikjarazzjonijiet li jkun għamel xhud f'okkażjonijiet oħra għandhom jingħadu lix-xhud meta l-kredibbiltà tiegħu tiġi attakkata bi provi ta' dawk iddikjarazzjonijiet.*
>
> "*586. (1) Qabel ma tiġi attakkata l-kredibbiltà ta' xhud bi provi li f'okkażjonijiet oħra huwa kien għamel dikjarazzjonijiet li ma jaqblux max-xiehda tiegħu, għandhom jingħadu lilu dawk id-dikjarazzjonijiet biċ-ċirkostanzi taż-żmien, tal-lok u tal-persuni preżenti u huwa għandu jiġi mistoqsi jekk kienx għamel jew le dawk id-dikjarazzjonijiet; u għandu jiġi lilu mogħti li jispjegahom.*

> “*(2) Jekk dawk id-dikjarazzjonijiet kienu saru bil-miktub, għandhom jiġu murija lix-xhud qabel ma ssirlu ebda mistoqsija fuqhom.*”

Il-Qorti wara li ezaminat l-atti u d-dispozizzjonijiet fuq indikati jidrilha illi ghandha taqbel mal-ewwel Qorti ghalkemm dik il-Qorti semplicement irreferiet ghar-risposta tal-konvenuti meta iddecidiet li tichad it-talba ghall-produzzjoni tat-*tapes*. L-appellanti fir-rikors tal-appell taghhom indikat diversi sentenzi madankollu ma semmietx fatt importanti u cioe` li f’din il-kawza hija gia` kienet ghalqet il-provi taghha u b’dak li qed titlob tkun qed iddahhal fl-atti tal-kawza dokument gdid. Anzi tajjeb wiehed jiftakar dispozizzjoni ohra li sfortuntament sikwit tintesa fil-gbir tal-provi quddiem il-Qrati taghna u cioe` l-Artikolu 156 tal-Kap. 12 li jittratta dwar x’ghandu jsir mal-prezentata ta’ rikors guramentat li permezz tieghu tinbeda l-kawza;

> “*156 (2) Flimkien mar-rikors ġuramentat għandhom jinġiebu d-dokumenti meħtieġa biex isaħħu t-talba.*”

Minflok ghamlet dan is-socjetà appellanti qaghdet tistenna d-depozizzjoni tax-xhud imsemmi u mbaghad bhal prestiggatur tohrog dawn it-*tapes* u tistenna li l-parti l-ohra ma topponix jew li l-Qorti tippermettilha taghmel dan. Certament mhux mod dekoruz u leali li bih ghandhom jigu kondotti l-kawzi u kontra l-principju tad-*disclosure* kif inkorporat fl-Artikolu 156(2) msemmi. Ghandu jinghad li din l-uzanza ghandha tieqaf ghaliex apparti kif

inghad li mhijiex mod leali kif jitmexxew il-proceduri, hija wahda mill-kawzi ghad-dewmien fil-proceduri.

Fil-kaz in ezami, l-appellanti kien messha esebiet it-tapes in kwistjoni meta ipprezentat il-kawza. Mhix skuza li hija ma kenitx taf kif se jixhed Philip Rizzo; dan kien fatt importanti tant li hija stess hasset il-bzonn li tirrekordja l-laqghat li saru. Allura kienet konsapevoli li xi hadd mill-partijiet seta' jixhed b'mod li ma kienx ta' vantagg ghaliha u allura kieku esebiet it-*tapes* meta ipprezentat l-atti tal-kawza jew ghallinqas waqt li kienet qed tressaq il-provi kien hemm possibilità li dak ix-xhud kien joqghod attent li jixhed skont kif graw l-affarijiet. Dan naturalment ma jfissirx li s-sur Rizzo jew xi xhud iehor ghandu jixhed il-falz izda din il-Qorti tiddeplora dan il-mod li bih il-partijiet iressqu l-provi taghhom. Ma hemmx dubbju li f'dan il-kaz, id-dokument ossija *tapes* in kwistjoni kienu f'idejn is-socjetà attrici meta hija bdiet il-proceduri. Fil-kawza fl-ismijiet **Salvu Busuttil v. Veneranda Busuttil**, (27 ta' Frar 1985), din il-Qorti cahdet talba ghal produzzjoni ta' dokument gdid, ghaliex dehrilha li min ghamel it-talba kellu kull possibilità li jkollu dak id-dokument meta bdew il-proceduri u allura messu ipprezentah mal-att promotur bl-applikazzjoni ta' dak illi llum huwa l-Artikolu 156 (2) tal-Kap. 12.

Ghaldaqstant il-Qorti tichad it-talba tas-socjetà appellanti ghar-revoka tad-digriet fuq imsemmi. L-istess socjetà ghandha thallas l-ispejjez ta' dan l-incident.

Silvio Camilleri Prim Imhallef	Tonio Mallia Imhallef	Joseph Azzopardi Imhallef

Deputat Registratur
df